



לקוטי תורה • פרשת בחוקותי • מאמר 5

אלה החוקים והמשפטים והתורות אשר נתן ה' בינו...

אלה החוקים, המשפטים והתורות



מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית



[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/bechukosai/5](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/bechukosai/5)

1 אלה החוקים והמשפטים והתורות אשר נתן ה' בינו ובין בני ישראל. הנה לכאורה לא שייך לומר חוקים ומשפטים ותורות על הברכות והקללות הכתובים למעלה בפי' זו שאין בהם ציווי דבר חוק ומשפט.

"אלה החוקים והמשפטים והתורות אשר נתן ה' בינו ובין בני ישראל". לכאורה, לא מתאים לומר "חוקים, משפטים ותורות" על הברכות והקללות הכתובות למעלה בפרשה זו, שהרי אין בהן ציווי על עניין של חוק או משפט.

2 וגם להבין מהו בינו ובין בני ישראל והל"ל [והוה ליה למימר] אל בני ישראל וכו'. אך הענין דהנה בפי' שלמעלה כתיב אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם

וגם יש להבין מה פירוש "בינו ובין בני ישראל"; היה צריך לומר "אל בני ישראל" וכו'. אך העניין הוא כך: בפרשה שלפניה כתוב: "אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם"

אותם וג' בחי' אלו תלכו תשמרו ועשיתם אותם הם כנגד מחשבה דיבור ומעשה, בחקותי תלכו הוא ענין המחשבה בעיון והשגת גדולתו ית' שיש בה כמה מדרגות זו למעלה מזו

"אותם". שלוש הבחינות האלה — "תלכו", "תשמרו" ו"ועשיתם אותם" — מקבילות למחשבה, דיבור ומעשה. "בחוקותי תלכו" עניינו מחשבה: התבוננות והשגת גדולתו יתברך, שיש בה מדרגות רבות, זו למעלה מזו;

ולכן נק' בשם הליכה כמ"ש ילכו מחיל אל חיל והוא ענין מ"ש הליכות עולם לו פי' שהולך ונעתק מזה העולם לו לבדו ליבטל אליו ליחודו ית' בהשגתו בגדולתו מדרגה אחר מדרגה

ולכן היא נקראת "הליכה", כפי שכתוב: "ילכו מחיל אל חיל". וזהו פירוש הכתוב "הליכות עולם לו": האדם הולך ונעתק מן העולם הזה אליו לבדו, כדי להתבטל אליו ולייחודו יתברך, באמצעות השגתו בגדולתו, מדרגה אחר מדרגה;

וגם הליכות העולם עצמו לו שגם העולם עצמו הולך ומתעלה עם האדם ליחודו ית' מאחר שהאדם הוא בתוכו ונק' הליכות לשון רבים כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אל תקרי הליכות אלא הלכות.

וגם הליכות העולם עצמו הן אליו, שכן העולם עצמו הולך ומתעלה עם האדם אל ייחודו יתברך, מאחר שהאדם נמצא בתוכו. והן נקראות "הליכות" בלשון רבים, כפי שאמרו חז"ל: "אל תקרי הליכות אלא הלכות".

3 וכמ"ש ועלמות אין מספר ודרשו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] אלו הלכות שלכן נקראו בשם הלכות שע"י העיון בהם להשיגו היטב על בוריו

וכמו שכתוב: "ועלמות אין מספר", וחכמינו ז"ל דרשו: "אלו הלכות". לכן הן נקראות בשם "הלכות", משום שעל ידי העיון בהן כדי להשיג את העניין היטב ועל בוריו,

זוכה האדם לילך ממדרגה למדרגה בהשגת גדולת א"ס ב"ה וקרבתו אם קרבת אלקים יחפץ באמת ויבקשנה ככסף כו' ויגעתו ומצאתי כו' ולאפוקי מי שאינו כו'.

זוכה האדם ללכת ממדרגה למדרגה בהשגת גדולתו של אין סוף ברוך הוא ובקרה אליו, אם הוא חפץ באמת בקרבת אלקים ומבקש אותה ככסף וכו'; "יגעתו ומצאתי" וכו'. וזה בא להוציא את מי שאינו וכו'.

4 ואת מצותי תשמרו הוא ענין הדבור כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שמור זו משנה שהוא הדבור בד"ת [בדברי תורה] מלשון ושננתם לבניך. והענין כי אף מי שמוחו קטן להשיג בגדולת ה' ולילך בה ממדרגה למדרגה.

"ואת מצוותי תשמרו" ענינו דיבור, כפי שאמרו חז"ל: "שמור — זו משנה", כלומר דיבור בדברי תורה, מלשון "ושננתם לבניך". והענין הוא שגם מי שדעתו קטנה מכדי להשיג את גדולת ה' ולהתקדם בה ממדרגה למדרגה,

הנה אעפ"כ [אף על פי כן] יש בכל א' ואחד מישראל בחיי אלקות ודבר ה' השוכן בתוכו וכמ"ש ונתתי משכני בתוכם ופי' בזהר משכונא דילי והוא עד"מ כאדם שנותן משכון לחבירו שהמשכון אינו מרצונו הטוב כך כביכול

אף על פי כן, בכל אחד ואחד מישראל יש בחינה של אלקות ודבר ה' השוכן בתוכו, כמו שנאמר: "ונתתי את מקדשי בתוכם", ועל כך מפרש הזוהר: "המשכון שלי". והדבר דומה לאדם שנותן משכון לחברו: המשכון אינו ניתן מרצונו הטוב; וכך, כביכול,

הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] גלו לאדום שכינה עמהם פי' אף כי ידע אינש בנפשו איה מקומו שהוא בתחתית המדריגה בגלות אדום וישמעאל כו'

אמרו חז"ל: "גלו לאדום — שכינה עמהם". כלומר, אף שאדם יודע בתוך עצמו היכן הוא עומד — שהוא בתחתית המדרגה, בגלות אדום וישמעאל וכו',

שהם המה מדות הרעות תאוות וכעס ודומיהן מכל מקום לא יפול לבו בקרבו לאמר אבדה תקותי שהן המידות הרעות — תאוות, כעס וכיוצא בהן — מכל מקום, אל יפול לבו בקרבו ויאמר: "אבדה תקוותי".

כי האמת אינו כן שאפילו בגלות שכינה עמהם הנותנת לו חיות אלקות אפי' [אפילו] בעודו עובר על

כי האמת אינה כך: גם בגלות שכינה עמהם, והיא נותנת לו חיות אלוקית אפילו בשעה שהוא עובר על

רצונו ית' שיוכל לקבוע במוחו ומחשבתו ענין אמונת אחדותו ית' האמיתי כי בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד וכולא קמי' [קמיה] כלא חשיב.

רצונו יתברך, כדי שיוכל לקבוע במוחו ובמחשבתו את האמונה באחדותו האמיתית, שהרי "בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד" ו"כולא קמיה כלא חשיב".

5 וזהו אני ה' אלקיכם כי הוי' הוא בחי' היה הוה ויהי [ויהיה] ואני הוי' לא שניתי הוא יכול להיות שורה וקבוע במוחו להיות לנו בבחי' אלקיכם וכמ"ש במ"א.

וזהו [פירוש] "אני הוי' אלקיכם". שהרי הוי' הוא בחינת "היה, הוה ויהיה", ו"אני הוי' לא שניתי"; ואף על פי כן הוא יכול לשרות ולהיות קבוע במוחו, ולהיות לנו בבחינת "אלקיכם", כפי שמבואר במקום אחר.

אך צריך שתהי' [שתהיה] בחי' זו שמורה וקבועה בו בתוכו ממש שלא יהי' [יהיה] רק כמו שעומד

אך בחינה זו צריכה להיות שמורה וקבועה בו, ממש בתוכו, ולא רק כאילו היא עומדת

על שכלו מלמעלה ואינו נתאמת ונתפס בשכלו היטב כמ"ש ונתתי משכני בתוכם דייקא והשמירה

לזה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שמור זו משנה שהוא הדיבור והשינון בד"ת [בדברי תורה]

מעל לשכלו, ואינה מתאמת ונתפסת היטב בשכלו; כפי שנאמר: "ונתתי משכני בתוכם" — בתוכם דווקא. והשמירה על כך היא מה שאמרו חז"ל: "שמור — זו משנה", כלומר הדיבור והשינון של דברי תורה;

כי דבר ה' זו הלכה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] השונה הלכות שהוא רק בחי' שמירה להיות

משתמר בקרבו מה שכבר ניתנה לו אף

שהרי "דבר ה' — זו הלכה", וכמאמר חז"ל: "השונה הלכות". זוהי רק בחינת שמירה: שמה שכבר ניתן לו יישמר בקרבו; אף

שאינו יכול לילך ולהתעלות מעלה מעלה בהשגת גדולתו וקרבתו ית' מ"מ ע"י המשכת עולם הדבור

בתוכו כמ"ש ותורתך בתוך מעי וכתוב ואשים דברי בפיך כו'

שאינו יכול ללכת ולהתעלות מעלה מעלה בהשגת גדולתו וקרבתו אליו יתברך, אף על פי כן, על ידי המשכת עולם הדיבור לתוכו, כפי שנאמר: "ותורתך בתוך מעי", וכן נאמר: "ואשים דברי בפיך" וכו',

נתפס ונתאמת אצלו ענין אמונת אחדותו ית' באמת לאמיתו ולא בדמיונות שוא כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אין הגליות מתכנסות

עניין האמונה באחדותו יתברך נתפס ומתאמת אצלו באמת לאמיתו, ולא בדמיונות שווא. וכמאמר חז"ל: "אין הגליות מתכנסות

אלא בזכות המשניות שהוא בחי' הדבור בת"ת [בתלמוד תורה] שנאמר גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם פי' שאע"פ [שאף על פי] שהם בבחי' גלות שכינה עמהם וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] על פסוק על מה אבדה הארץ על ביטול תורה

אלא בזכות המשניות", שהיא בחינת הדיבור שבתלמוד תורה, שנאמר: "גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם". פירוש הדבר: אף שהם נמצאים במצב של גלות, השכינה עמהם. וזהו שאמרו חז"ל על הפסוק "על מה אבדה הארץ": "על ביטול תורה".

כי ע"י ביטול תורה שהוא בחי' דבר ה' אבדה האמונה שהיא בחי' הארץ הדום רגלי שאינו נתפס במוחו אמונת יחודו ית'.

כי על ידי ביטול תורה, שהיא בחינת "דבר ה'", "אבדה האמונה", שהיא בחינת "הארץ הדום רגלי"; כלומר, האמונה באחדותו יתברך אינה נתפסת במוחו.

6 ועשיתם אותם זה המעשה שהוא ענין המשכת אלהותו ית' מבחי' סוכ"ע ע"י המעשה כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] גדול תלמוד שמביא לידי מעשה מכלל שהמעשה הוא עיקר התכלית

"ועשיתם אותם" — זו העשייה, שפירושה המשכת אלקותו יתברך מבחינת סוכב כל עלמין באמצעות העשייה. וכמאמר חז"ל: "לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה"; ועוד אמרו חז"ל: "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה" — ומכאן שהמעשה הוא התכלית העיקרית.

והיינו כי א"א להמשיך גילוי אלהותו ית' מבחי' סוכ"ע ע"י שום השגה וכח המחשבה ודיבור דלית מחשבה תפיסא ביה כלל ואפילו השגות עליונים כו'

כלומר, אי אפשר להמשיך את גילוי אלקותו יתברך מבחינת סוכב כל עלמין באמצעות השגה כלשהי, או בכוח המחשבה והדיבור, שהרי "לית מחשבה תפיסא ביה כלל" — אין מחשבה משיגה אותו כלל, ואפילו לא השגותיהם של העליונים כו'.

רק ע"י בחי המעשה וקיום המצות כענין לחכימא ברמיזא, והוא כמשל האדם שאינו יכול לדבר ולהסביר כל לבו לפני חבירו האיך יעשה רק ע"י שרומז לו בתנועה כל שהוא.

אלא רק באמצעות בחינת העשייה וקיום המצוות, בדומה לענין "לחכימא ברמיזא" — לחכם די ברמז. הדבר דומה לאדם שאינו יכול לדבר ולהסביר לחברו את כל אשר בלבו, כיצד עליו לפעול, והוא יכול לעשות זאת רק באמצעות רמז בתנועה קלה כלשהי.

כך כביכול הנה באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] צריך להיות אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] יש מהן דתליא בעובדא וע"י מעשה המצות וקיומן נרמז ונמשך מלמעלה מעלה מאד וממקום גבוה יותר כעין רמז ולמשל

כך גם, כביכול: בעקבות אתערותא דלתתא צריכה לבוא אתערותא דלעילא; יש המשכות שתלויות בעשייה, ובאמצעות עשיית המצוות וקיומן נרמז הדבר ונמשך מלמעלה למעלה מאד, ממקום נעלה עוד יותר, בדרך של רמז. ולמשל:

כמו מעשה הצדקה שע"י שמשפיע חיות לזולתו רומז למעלה למקום מקור כל ההשפעות להשפיע חיים וחסד לכל העולמות.

כמו מעשה הצדקה: באמצעות השפעת חיות לזולת, האדם מרמז למעלה, למקור כל ההשפעות, להשפיע חיים וחסד לכל העולמות.

7 וכן ענין כל המצות ואפילו מצות ת"ת [תלמוד תורה] שבדבור דעקימת שפתיו הוי מעשה. וז"ש [וזהו שכתוב] והיה מעשה הצדקה שלום

וכך הוא בכל המצוות, ואפילו במצוות לימוד התורה, שנעשית בדיבור, שהרי "עקימת שפתיו נחשבת למעשה". וזהו [פירוש] הכתוב: "ומעשה הצדקה יהיה שלום",

כי ענין השלום הוא שמחבר שני הפכים ועושה שלום ביניהם, כך א"א לעולמות לקבל שפע וחיות מן הבורא ית' שהוא מובדל מהם מהקצה כו'

כי עניינו של שלום הוא לחבר שני הפכים ולעשות שלום ביניהם. כך גם העולמות אינם יכולים לקבל שפע וחיות מן הבורא יתברך, הנבדל מהם בתכלית, מקצה אל קצה וכו',

כִּי־אֶבְחִי שְׁלוֹם, וְזֶהוּ וְנָתַתִּי שְׁלוֹם בָּאָרֶץ כִּי מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִי [עולמים] וְכָל־הֵם בְּחִי אֶרֶץ לִגְבִי הַקִּבִּיָּה.

אלא באמצעות בחינת השלום. וזהו [פירוש] "ונתתי שלום בארץ", כי "מלכותך מלכות כל העולמים", וכולם הם בבחינת "ארץ" ביחס להקדוש ברוך הוא.

וזהו לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום כי השלום הוא המחזיק ברכה והמשכות חיות אלקות בהתגלות למטה:

וזהו [פירוש] "לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי המחזיק ברכה לישראל אלא השלום": השלום הוא המחזיק את הברכה ואת המשכת החיות האלקית בהתגלות למטה.

8 ב וזהו ענין כל הברכות שבתורה כמו ד"מ [דרך משל] ואכלתם לחמכם לשובע פי' שיהיה בחי' שובע שמחות את פניך

2. וזהו ענינן של כל הברכות שבתורה. למשל: "תאכלו את לחמכם לשובע" — כלומר, שתהיה בחינת "שובע של שמחות בנוכחותך",

וכדכתיב עוז וחדוה במקומו והקללות הם על המסתירים ומונעים את האדם מעבודת ה' שהם החיצונים וכמו שכתוב: "עוז ושמחה במקומו". הקללות, לעומת זאת, מכוונות אל אותם דברים שמסתירים ומונעים מהאדם לעבוד את ה' — הכוחות החיצוניים;

כי ישראל מצד עצמם עלו במחשבה שאין שום הסתר פנים ורצונם לדבקה בו ליחודו ית' ומאמינים בני מאמינים ואין

שכן ישראל, מצד עצמם, "עלו במחשבה", ושם אין שום הסתר פנים, ורצונם לדבוק בו, באחדותו יתברך; והם "מאמינים בני מאמינים". ואין

שייך שום קללה ח"ו [חס ושלום] מצד עצמי [עצמה] ולעתיד יתהפכו כל הקללות לברכה רק הקללות הם להעביר רוח החיצונים והטומאה שנדבק בהם בהתערבם כו'.

שום קללה, חלילה, אינה שייכת להם מצד עצמם. ולעתיד לבוא כל הקללות יהפכו לברכה. אלא שהקללות נועדו להעביר מהם את רוח הכוחות החיצוניים ואת הטומאה שנדבקה בהם כשהתערבבו וכדומה.

9 וז"ש [וזהו שכתוב] הכתוב ונתן ה' את כל האלות האלה על אויביך ועל שונאיך אשר רדפוך. וכמ"ש ונשא

השעיר עליו את כל עונותם שהוא בחי' עשו איש שעיר

וזהו [פירוש] מה שנאמר בפסוק: "והי' יתן את כל הקללות האלה על אויביך ועל שונאיך אשר רדפוך". וכמו שנאמר: "ונשא השעיר עליו את כל עונותם" — זוהי בחינת עשו, "איש שעיר".

וזהו פי' ענין כל הקללות שהן ברכה באמת על ישראל מצד עצמם והקללה הגדולה שנאמרה במשנה תורה הגר אשר בקרבך וכו' היא אינה רק על חיצוני' הנדבקות בהם.

וזהו פירוש עניינן של כל הקללות: לאמיתו של דבר הן ברכה לישראל מצד עצמם. וגם הקללה הגדולה שנאמרה במשנה תורה [ספר דברים] — "הגר אשר בקרבך" וכו' — מכוונת רק לכוחות החיצוניים שנדבקים בהם.

10 ופי' הגר אשר בקרבך היא השכינה אשר ממנה באה האהבה מסותרת אשר בלב כאו"א [כל אחד ואחד]

מישראל אשר היא בבחי' גלות בתוך הגוף ונק' בשם גר

והפירוש של "הגר אשר בקרבך" הוא השכינה, שממנה באה האהבה המסותרת שבלבו של כל אחד ואחד מישראל. היא נמצאת במצב של גלות בתוך הגוף, ולכן נקראת בשם "גר".

שהיא בארץ לא לו שהוא ניצוץ אלקות המחיה את נפשו וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] גלו כו' שכינה עמהם יעלה עליך מעלה מעלה שיהא בבחי' עילוי רב ועצום

משום שהיא "בארץ לא לו", שהרי היא ניצוץ אלוקי המחיה את נפשו; וכמאמר חז"ל: "גלו כו' שכינה עמהם". "יעלה עליך מעלה מעלה" פירושו שיהיה במצב של עלייה גדולה ועצומה,

דהיינו שיעמיק במחשבתו גודל גדולתו עד אין חקר וכמ"ש אני הוי' אשר הוצאתיך מארץ מצרים וגו' פי' שלא יהיה בבחי' מצרים וגבולים כ"א כמ"ש ואתהלכה ברחבה וגו'

כלומר, שיעמיק במחשבתו בגדולתו העצומה, שאין לה חקר. וכמו שכתוב: "אני הוי' אשר הוצאתיך מארץ מצרים" וגו'; פירוש הדבר שלא יהיה במצב של מְצָרִים וגבולות, אלא כפי שכתוב: "ואתהלכה ברחבה" וגו'.

שאז ואתה דהיינו מה שהוא אתה שהוא בחי' הגוף וחיצונים תרד מטה מטה וכן כל ענין הקללות הם על החיצוני [החיצוניים] המונעים להעבירם ולהכריתם.

שאז "ואתה" — כלומר, מה שהוא "אתה", בחינת הגוף והכוחות החיצוניים — "תרד מטה מטה". וכך גם כל ענין הקללות מכוון כלפי הכוחות החיצוניים המפריעים, כדי להסירם ולהכריתם.

11 ובוזה יובן כוונת יצחק אע"ה [אבינו עליו השלום] שרצה לברך את עשו ולא את יעקב, כי הנה הברכות

ובכך יובן מה הייתה כוונתו של יצחק אבינו עליו השלום, שרצה לברך את עשו ולא את יעקב. שהרי הברכות,

וכן כל מצות התורה שהם המשכת גילוי אלהותו ית' למטה אינם אלא לאכפיה לסט"א [לסטרא אחרא] ולהכניעם תחת הקדושה

וכן כל מצוות התורה, שהן המשכת גילוי אלקותו ית' למטה, אינן אלא כדי להכניע את הסטרא אחרא ולהכפיף אותה לקדושה.

ולכן לא ניתנה תורה עד אחר יצ"מ [יציאת מצרים] משא"כ בזמן האבות שהן הן המרכבה ובטלים ליחודו ית' לא היו צריכים להמשכת גילוי למטה

לכן לא ניתנה התורה אלא לאחר יציאת מצרים. ואילו בזמן האבות, שהם עצמם היו מרכבה והיו בטלים לייחודו ית', לא נזקקו להמשכת הגילוי למטה.

לכן לא רצה יצחק לברך את יעקב כי הי' [היה] בבחי' מרכבה אך דעתו הי' [היה] לברך את עשו ולהכניעו ולקרבו אל הקדושה

לכן לא רצה יצחק לברך את יעקב, שכן הוא היה בבחינת מרכבה; כוונתו הייתה לברך את עשו, להכניע אותו ולקרבו אותו אל הקדושה.

ולכן אמר בברכותיו שהי' [שהיה] סבור שהוא עומד לפניו ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ ורוב דגן ותירוש.

לכן אמר בברכותיו, כשהיה סבור שעשו עומד לפניו: "יתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ ורוב דגן ותירוש".

מטל השמים זו תשב"כ [תורה שבכתב] ומשמני הארץ זו תשבע"פ [תורה שבעל פה] ורוב דגן אלו הלכות שהן לרוב מאד כמ"ש ויצבור יוסף בר הרבה מאד עד

"מטל השמים" — זו תורה שבכתב; "ומשמני הארץ" — זו תורה שבעל פה; "ורוב דגן" — אלו ההלכות, שהן רבות מאוד, כמו שנאמר: "ויצבור יוסף בר הרבה מאד עד",

כי חדל לספור וכמ"ש ועלמות אין מספר ודרשו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] עלמות אלו הלכות ותירוש אלו רזין דאורייתא כמ"ש נכנס יין יצא סוד ורצה כל זה ליתן לעשו ולהכניע ולאכפיי [ולאכפייא] לסט"א [לסטרא אחרא].

"כי חדל לספור"; וכן נאמר: "ועלמות אין מספר", וחכמינו ז"ל דרשו: "עלמות — אלו הלכות". "ותירוש" — אלו רזין תורה, כמו שנאמר: "נכנס יין יצא סוד". ואת כל אלה רצה לתת לעשו, כדי להכניע ולהכפוף את הסטרא אחרא.

אך באמת לא הי' [היה] באפשרי להכניעו ולקרבו תחת הקדושה מחמת שהוא רע גמור וצריכים להעביר הסט"א [הסטרא אחרא] לגמרי ולהכריעה בכל הקללות

אך באמת לא היה אפשר להכניע אותו ולקרבו אותו אל הקדושה, מפני שהוא רע גמור; ויש לסלק את הסטרא אחרא לגמרי ולכרות אותה באמצעות כל הקללות.

רק הברכות ניתנו ליעקב ולהכניע הסט"א [הסטרא אחרא] שנתערב בזרעו כמ"ש ויתערבו כו' וכמ"ש ועשו אחיו בא מצידו אל תקרי מצידו

אלא שהברכות ניתנו ליעקב, ו[הן נועדו] להכניע את הסטרא אחרא שהתערבה בזרעו, כמו שכתוב: "והתערבו" וכו'; וכמו שכתוב: "עשו אחיו בא מן הציד שלו" — אל תקרי "מן הציד שלו",

אלא מצדו שבעמידת האדם בתפלה ורוצה לידבק בקונו נופלים לו מחשבות זרות שלא ברצונו רק כאלו הן באים מן הצד מאליהן וממילא

אלא "מצדו", כלומר "מן הצד שלו": כאשר אדם עומד בתפילה ורוצה להידבק בבוראו, נופלות עליו מחשבות זרות שלא מרצונו, כאילו הן באות מן הצד, מעצמן וממילא.

אך מ"מ הן הן מחשבותיו שחשב בהן ברצון שלא בשעת התפלה וכיוצא בהם אלא שבשעת התפלה הם נופלים לו שלא ברצונו

אף על פי כן, אלה הן מחשבותיו שלו ממש, מחשבות שחשב ברצון שלא בשעת התפילה, או מחשבות דומות להן; אלא שבשעת התפילה הן נופלות עליו שלא מרצונו.

ולכן נק' מצדו שהן אינן בחי' אחוריים שהוא בחי' דבר שהוא בע"כ [בעל כרחך] לגמרי שהוא אינו חפץ בזה כלל ולא בחי' פנים

ולכן הן נקראות "מצדו", משום שאינן בחינת אחוריים — דבר שהוא לגמרי בעל כורחו, שאינו חפץ בו כלל — וגם אינן בחינת פנים,

שהוא רצון וחפץ גמור ונופל לו בשעת התפלה מפני שרוצה לעלות לדבקה בו ממילא הם נמשכים אחריו כמשל אדם הלוכש בגד ארוך ונגרר בטיט וחומר

שהיא רצון וחפץ גמורים. והמחשבות נופלות עליו בשעת התפלה מפני שהוא רוצה לעלות ולהידבק בו; ממילא הן נמשכות אחריו, בדומה לאדם הלוכש בגד ארוך הנגרר בכויץ ובטיט;

וכשרוצה לעלות בסולם גם הבגד עם החומר וטיט עולה עמו וכדי להכניע את הרע בחי' עשו ולהשפילו אמר ליצחק אביו שהיה בחי' מרכבה להקב"ה קום נא שבה וכו'

וכשהוא רוצה לעלות בסולם, גם הבגד, עם הכויץ והטיט שבו, עולה איתו. וכדי להכניע את הרע, את בחינת עשו, ולהשפילו, אמר [יעקב] ליצחק אביו, שהיה בבחינת מרכבה להקדוש ברוך הוא: "קום נא, שבה" וכו'.

כי א"א להמשיך הברכות שהוא גילוי אלקות בעוד שהרע בתקפו וגבורתו כי לא יגורך רע כתיב ועמ"ש בזה בביאור ע"פ במדבר סיני.

כי אי אפשר להמשיך את הברכות, שהן גילוי אלקות, כל עוד הרע בתוקפו ובעוצמתו, שהרי כתוב: "לא יגורך רע". וראו מה שכתוב על כך בביאור על הפסוק "במדבר סיני".

12 והעצה לזה קום נא וגוי' ע"ד מ"ש כי גאה גאה ותרגמו ארי אתגאי על גותניא ופי' שמתרומם ומתנשא עליהם ועי"ז מתרחק מהם ומסלק חיותו מהם ואין להם יניקה וחיות ממנו

והעצה לכך היא "קום נא" וגוי', בדומה למה שנאמר "כי גאה גאה", ובתרגום: "ארי אתגאי על גותניא". כלומר, הוא מתרומם ומתנשא מעליהם, ובכך מתרחק מהם ומסלק מהם את חיותו, ואין להם ממנו יניקה וחיות.

וכן הוא למטה בעבודת האדם דהיינו להעמיק דעתו ומחשבתו בגדולת ה' איך הוא ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע וכולא קמיה כלא

וכך הוא גם למטה, בעבודת האדם: להעמיק את דעתו ואת מחשבתו בגדולת ה' — כיצד הוא ממלא כל עלמין וסוכב כל עלמין, וכולא קמיה כלא

חשיב ולגדולתו אין חקר וממילא אין להחיצונים יניקה כ"כ [כל כך] וממילא נופלים כל המונעים שהן המדות רעות ומחשבות זרות כי ישראל מצד עצמם עלו במחשבה כו'

חשיב, ולגדולתו אין חקר. וממילא אין לחיצונים יניקה רבה כל כך, וכל המונעים נופלים מאליהם — המדות הרעות והמחשבות הזרות; שהרי ישראל מצד עצמם עלו במחשבה כו'.

ולכן אמר אח"כ שבה דהיינו לישראל עצמן בישיבה שהוא ירידה והמשכת גילוי למטה להיות לו דירה בתחתונים וכמ"ש וישב ה' מלך לעולם למשל

ולכן אמר אחר כך "שבה", כלומר לישראל עצמם, בדרך של ישיבה, שהיא ירידה והמשכת גילוי למטה, כדי שתהיה לו דירה בתחתונים; וכמו שנאמר "וישב ה' מלך לעולם". למשל,

כמו האדם היושב שמרכין א"ע [את עצמו] למטה ואכלה מצידי שכל ענין דבור ומעשה התורה והמצוות הם בחי' ציד שנצודים ניצוצות שהיו בגוף ונפש החיונית ונתהפכו לקדושה ובחי' האכילה הוא ע"ד ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים כו'

כמו אדם היושב ומרכין את עצמו למטה. "ואכלה מצידי": כל ענין הדיבור והמעשה של התורה והמצוות הוא בחינת ציד, שבו ניצוצות שהיו בגוף ונפש החיונית נלכדים ומתבררים לקדושה. ובחינת האכילה היא על דרך "ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים" כו'.

בעבור תברכני נפשך הוא בחי' פנימי [פנימיות / פנימית] וחיות כל העולמות הנמשכת מחיי החיים א"ס ב"ה ומלובשת ומוסתר ומתעלמת בהם להחיותם בנפש המסותרת בגוף והברכה הוא יציאתה מהעלם

"בעבור תברכני נפשך": זו בחינת הפנימיות והחיות של כל העולמות, הנמשכת מחיי החיים, אין סוף ברוך הוא, ומתלבשת בהם, נסתר ונעלמת בהם כדי להחיותם, כמו הנפש הנסותרת בגוף. והברכה היא יציאתה מן העלם

והסתר האור אל הגילוי וההשגה להיות נגלה כבוד ה' ויחודו אל ישראל במחשבתם ושכלם ומוחם בעוה"ז ובכל העולם לעתיד כמ"ש במ"א ויהי [ויהיה] בבחי' ברכה והמשכה בעוה"ז בהתגלות למטה.

והסתר האור נעשית גילוי והשגה, כדי שכבוד ה' ויחודו יתגלו לישראל במחשבתם, בשכלם ובמוחם בעולם הזה, ובכל העולם לעתיד לבוא, כפי שנתבאר במקום אחר; והדבר יהיה בבחינת ברכה והמשכה בעולם הזה, כגילוי למטה.

13 וז"ש [וזהו שכתוב] אלה החוקים והמשפטים והתורות על הברכות וקללות שהן הם גילוי אלהותו ית'

למטה לבחי' ישראל והעברת וביטול המסתירים ומונעים אותם מעבודתם שהן המה נמשכים מבחי'

מ"ע [מצות עשה] ול"ת [ולא תעשה] ודוגמתם ממש

וזהו [פירוש] הכתוב: "אלה החוקים והמשפטים והתורות" — על הברכות והקללות: שהן גילוי אלקותו ית' למטה, לבחינת ישראל, והסרה וביטול של הדברים המסתירים ומונעים אותם מעבודתם; והן נמשכות מבחינת מצוות עשה ומצוות לא תעשה, ודומות להן ממש.

רק שהם בינו לבין בני ישראל מחמת שהקללות הן אחר שיש מסך מבדיל ועונותיכם מבדילים וכבר
עבר על הל"ת [הלא תעשה] וכיוצא

אלא שהן "בינו ובין בני ישראל", משום שהקללות באות לאחר שכבר נוצר מסך מבדיל, ו"עונותיכם מבדילים",
ולאחר שכבר עברו על איסור לא תעשה וכיוצא בזה.

ולכן צריך להכריתו ולהעבירו משא"כ שס"ה ל"ת [לא תעשה] הם שמירה מן החיצונים שלא ינקו ולא
יהיה מסך מבדיל כלל ולכן כתיב בינו ובין בני ישראל [בני ישראל] ולא אל בני ישראל:

ולכן צריך לכרות אותו ולהסירו. לעומת זאת, שס"ה מצוות לא תעשה הן שמירה מפני הכוחות החיצוניים, כדי
שלא יקבלו יניקה ושלא ייווצר כלל מסך מבדיל. לכן כתוב "בינו ובין בני ישראל", ולא "אל בני ישראל".



על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/bechukosai/5

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק